

J. Hoornweg

UITKOMSTEN VAN LANDBOUWBEDRIJVEN IN 1962/63
(voorlopige resultaten volgens de bedrijfsboekhoudingen)

L7
23 A

VERSLAGEN
No. 23

Juni 1963

Inhouds opgave

Blz.

Woord vooraf

Inleiding

7

§ 1. Weidebedrijven

7

§ 2. Gemengde bedrijven op zandgrond

10

§ 3. Akkerbouwbedrijven

13

Bijlage I Vergelijking uitkomsten bedrijven van de totale groep en van de steekproef groep in gld per ha (nacalculaties 1961/62 volgens de bedrijfsboekhoudingen)

II a. Financiële resultaten op weidebedrijven en gemengde bedrijven op zandgrond (nacalculaties 1961/62 en 1962/63 volgens de bedrijfsboekhoudingen)

b. Financiële resultaten op akkerbouwbedrijven (nacalculaties 1961/62 en 1962/63 volgens de bedrijfsboekhoudingen)

III Procentuele verdeling van de bedrijven naar het arbeidsinkomen van de ondernemer (1959/60 t/m 1961/62).

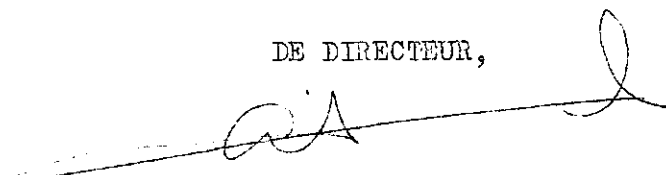
WOORD VOORAF

Het Landbouw-Economisch Instituut heeft op 14 mei jl. de voorlopige resultaten van een onderzoek naar de financiële resultaten van landbouwbedrijven in het boekjaar 1962/63 ter kennis gebracht aan het Landbouwschap en het Ministerie van Landbouw en Visserij.

Teneinde aan de verschillende verzoeken tegemoet te komen deze voorlopige resultaten in bredere kring te doen verspreiden, werd besloten de uitkomsten van dit onderzoek in de reeks "Verslagen" te publiceren. In dit Verslag is niet alleen aandacht besteed aan de financiële resultaten in de jaren 1957/58 t/m 1962/63 maar ook aan de spreiding van het arbeidsinkomen van de ondernemer op de verschillende bedrijfstypen.

Het verslag is samengesteld door J. Hoornweg van de Afdeling Bedrijfseconomisch Onderzoek in de Landbouw.

DE DIRECTEUR,

's-Gravenhage, juni 1963.

(Prof. dr. A. Kraal)

Inleiding

Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van gegevens uit de L.E.I.-boekhoudingen. De afsluitdatum van deze boekhoudingen voor weide- en gemengde bedrijven was 30 april 1963. T.a.v. enkele onderdelen moesten schattingen worden gemaakt van schulden en vorderingen. Hierbij is voor zover noodzakelijk overleg gepleegd met de deelnemers.

De korte termijn, waarbinnen dit verslag moest worden samengesteld, maakte het noodzakelijk de uitkomsten van de aan de L.E.I.-administratie deelnemende bedrijven door middel van een steekproef weer te geven.

Per groep zijn van ongeveer 1/3 deel van het aantal bedrijven de gegevens verwerkt.

De bedrijven zijn gekozen uit de groepen bedrijven die hebben godiend voor de berekeningen in de L.E.I.-verslagen No.'s 5, 6 en 9 over de rentabiliteit van respectievelijk weidebedrijven, gemengde bedrijven op zandgrond en akkerbouwbedrijven. De uitgangspunten die voor de berekeningen in deze L.E.I.-verslagen golden, zijn ook voor de hiernavolgende berekeningen van toepassing geweest. Ter vergelijking zijn in bijlage I de uitkomsten in het voorafgaande jaar 1961/62 vermeld zowel van de gehele groep bedrijven als die van deze steekproefbedrijven. De verschillen in netto-overschot per ha blijken niet groot te zijn.

Voor de berekening van het arbeidsinkomen in 1962/63 is de volgende methode gevolgd. De resultaten van de groepen bedrijven volgens de L.E.I.-verslagen voor het jaar 1961/62 zijn omgerekend tot het niveau van 1962/63 met behulp van de uitkomsten van de steekproefbedrijven. Hiertoe is voor de steekproefbedrijven een vergelijking gemaakt van de voornaamste kosten- en opbrengstenbestanddelen in de jaren 1961/62 en 1962/63. Met de aldus verkregen verhoudingsgetallen zijn de bedrijfsresultaten van de volledige groepen bedrijven van 1961/62 omgerekend tot het niveau van 1962/63.

Nadrukkelijk zij erop gewezen dat de uitkomsten voor 1962/63 een voorlopig karakter hebben. Voor bepaalde produkten, zoals melk, zijn namelijk nog geen definitieve opbrengstprijzen bekend in verband met nabetalingen, zuivelfondsuitkeringen en garantietoelagen. De in rekening gebrachte melkprijs is ten opzichte van het boekjaar 1961/62 verhoogd met gemiddeld f. 0,90 per 100 kg bij het bestaande vetgehalte.

Tenslotte is voor de verschillende bedrijfstypen aandacht besteed aan de spreiding van het arbeidsinkomen van bedrijf tot bedrijf.

§ 1. Weidebedrijven

Ter vergelijking zijn in tabel 1 de gemiddelde arbeidsinkomens van de ondernemer vermeld in de jaren 1957/58 t/m 1961/62. Deze gegevens zijn o.m. ontleend aan het L.E.I.-verslag No. 5.

Het boekjaar waarop de resultaten betrekking hebben loopt van 1 mei t/m 30 april.

Tabel 1

GEMIDDELD ARBEIDSINKOMEN VAN DE ONDERNEMER IN GLD, PER BEDRIJF
(Nacalculaties volgens de bedrijfsboekhoudingen)

Boekjaar	Kleiweide- gebied (ca. 23 ha)	Veenweide- gebied (ca. 21 ha)	Overgangs- gebied (ca. 16,50 ha)	Consumptie- melkgebied (ca. 17 ha)	Friese Wouden (ca. 14 ha)
I. met inbegrip van beloning voor overuren					
1957/58	13150	10550	8650	8800	7700
1958/59	14050	10650	9300	10850	7600
1959/60	13000	11700	10900	11150	6650
1960/61	14150	10500	8900	9500	9000
1961/62	11750	9200	6700	6300	7100
1962/63	7650	4100	2050	3350	7400
II. zonder beloning voor overuren					
1957/58	12150	9100	7100	7850	6900
1958/59	13150	9400	8400	9900	6450
1959/60	12350	10600	9950	10150	5850
1960/61	13050	9000	7350	8500	8000
1961/62	10400	7400	5150	4950	5650
1962/63	6100	2100	450	1750	5600

In het jaar 1962/63 is - behoudens voor de bedrijven in de Friese Wouden - het arbeidsinkomen van de ondernemer aanzienlijk gedaald. Uiteraard hebben het koude voorjaar en de natte zomer van 1962 hierop een ongunstige invloed gehad.

Ter oriëntering is in bijlage II-A voor het gemiddelde van alle gebieden per categorie kosten en opbrengsten een vergelijking gemaakt van de uitkomsten in het jaar 1962/63 met 1961/62.

Van belangrijke invloed op de daling van het inkomen is de verkoop van rundvee geweest. De opbrengstprijzen van het rundvee lagen ten opzichte van 1961/62 aanmerkelijk lager. Het saldo van de omzet en aanwas rundvee daalde hierdoor met gemiddeld f. 74,- per ha. Opmerkelijk is dat in de Friese Wouden de verkoop van rundvee tegen dit lage prijspeil in 1962/63 beperkt is gebleven.

Mede door een inkringing van de veestapel daalde op de weidebedrijven op klei en veengrond de melkproduktie met $1\frac{1}{2}\%$.

In de Friese Wouden daarentegen nam de melkproduktie toe met ca. $6\frac{1}{2}\%$, o.m. als gevolg van een uitbreiding van de veestapel. Een vergelijking van de investering in de rundveestapel bij gelijkblijvend prijspeil aan het einde en aan het begin van het boekjaar 1962/63 laat de volgende uitkomsten zien.

INVESTERING RUNDVEESTAPEL

	Mei 1963 in % van mei 1962
Kleiweidegebied	96
Veenweidegebied	96
Overgangsgebied	96
Consumptiemelkgebied	95
Friese Wouden	103

De kosten van de meststoffen stegen met ca. 30% als gevolg van een toeneming van de gestrooide hoeveelheden.

De kosten van het aangekochte veevoer voor rundvee stegen met ca. 20%. Van deze stijging kan een deel worden toegeschreven aan een prijsstijging van de krachtvoerders, welke haar hoogtepunt bereikte in de maanden januari en februari als gevolg van de strenge vorst (vervoersmoeilijkheden) en de stagnatie in de aanvoer van overzee (havenstaking in Amerika).

De kosten van het veevoer voor varkens daalden als gevolg van een inkringing van de varkensstapel op de bedrijven in het Overgangsgebied en in het Consumptiemelkgebied.

De arbeidskosten zijn in totaal met ca. 4% gestegen. De stijging van de kosten per gewerkt uur bedroeg gemiddeld 9%. Hieruit resulteert een vermindering van het totaal aantal arbeidsuren met ca. 5%.

De kosten voor de betaalde arbeidskrachten daalden met gemiddeld f. 13,- per ha. De arbeidskosten van ondernemer en gezinsleden stegen daarentegen met f. 41,- per ha.

Ter oriëntering is in tabel 3 het arbeidsinkomen van ondernemer en gezinsleden vermeld in de jaren 1961/62 en 1962/63.

Tabel 3

ARBEIDSINKOMEN VAN ONDERNEMER EN GEZINSLEDEN IN GLD. PER BEDRIJF

	Boekjaren		Verschil
	1961/62	1962/63	
Kleiweidegebied	15750	11550	- 4200
Veenweidegebied	12700	7950	- 4750
Overgangsgebied	10750	6450	- 4300
Consumptiemelkgebied	9450	6950	- 2500
Friese Wouden	9500	10050	+ 550
Gewogen gemiddelde	11850	8850	- 3000

Als gevolg van de toeneming van de arbeidskosten van de gezinsleden blijkt de daling van het gezinsinkomen geringer te zijn dan de daling van het arbeidsinkomen van de ondernemer (gemiddeld f. 3250,-).

De spreiding van het arbeidsinkomen van de ondernemer is van be-

drijf tot bedrijf aanzienlijk. Ter oriëntering is in bijlage III een overzicht gegeven van deze spreiding in de jaren 1959/60 t/m 1961/62.

In tabel 4 zijn de bedrijven ingedeeld in twee groepen, namelijk met een arbeidsinkomen van minder dan f. 8000,- en met een arbeidsinkomen van meer dan f. 8000,-. De voor 1962/63 aangegeven percentages zijn gebaseerd op het verschil tussen het gemiddelde arbeidsinkomen in 1962/63 en het gemiddelde arbeidsinkomen in 1961/62.

Tabel 4

PROCENTUELE VERDELING VAN DE BEDRIJVEN NAAR HET ARBEIDSINKOMEN VAN DE ONDERNEMER

Boekjaar	I. Met inbegrip van beloning voor overuren		II. Zonder beloning voor overuren	
	minder dan f. 8000,-	meer dan f. 8000,-	minder dan f. 8000,-	meer dan f. 8000,-
1959/60	30%	70%	40%	60%
1960/61	23%	77%	41%	59%
1961/62	45%	55%	64%	36%
1962/63	60%	40%	82%	18%

§ 2 Gemengde bedrijven op zandgrond

De uitkomsten van de gemengde bedrijven op zandgrond zijn in tabel 5 gegeven. Voor de jaren 1957/58 t/m 1961/62 zijn de gegevens o.m. ontleend aan het L.E.I.-verslag No. 6.

Het boekjaar waarop de resultaten betrekking hebben, loopt van 1 mei t/m 30 april.

Tabel 5

GEMIDDELD ARBEIDSINKOMEN VAN DE ONDERNEMER IN GLD. PER BEDRIJF (Nacalculaties volgens de bedrijfsboekhoudingen)

Boekjaar	Oostelijk zandgebied (ca. 11 ha)	Zuidelijk zandgebied (ca. 10,50 ha)
	I. met inbegrip van beloning voor overuren	
1957/58	6750	7900
1958/59	7150	8000
1959/60	5500	5900
1960/61	7300	8750
1961/62	4400	5800
1962/63	3850	6150
II. zonder beloning voor overuren		
1957/58	6450	7250
1958/59	6650	7350
1959/60	5100	5200
1960/61	7000	7950
1961/62	3750	4750
1962/63	3150	5000

Uit vorenstaande gegevens blijkt, dat in 1962/63 op de bedrijven op zandgrond het reeds lage arbeidsinkomen van de ondernemer niet noemenswaardig is veranderd. Alleen voor het Oostelijk zandgebied kon een geringe daling worden geconstateerd. Een samenvatting van de uitkomsten in de jaren 1961/62 en 1962/63 is in bijlage II-A gegeven.

Opmerkelijk is dat op de gemengde bedrijven de melkproduktie met ongeveer 12% is gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze stijging wordt gedeeltelijk veroorzaakt door een uitbreiding van de rundveestapel. De investering in de rundveestapel bij gelijkblijvend prijspeil is voor beide gebieden toegenomen.

Tabel 6

INVESTERING RUNDVEESTAPEL

	Mei 1963 in % van mei 1962
Odstelijk zandgebied	103
Zuidelijk zandgebied	105

Ook voor de gemengde bedrijven daalde de omzet en aanwas van rundvee als gevolg van de lage vleesprijzen. De daling was echter niet zo groot als op de weidebedrijven omdat er in verhouding minder vee is verkocht.

De varkensstapel onderging een uitbreiding. De rentabiliteit nam echter in 1962/63 af als gevolg van de prijsstijging van het krachtvoer. De netto-opbrengst bedroeg in 1961/62 namelijk f. 135,- per f. 100,- aangekocht voer. In 1962/63 was dit f. 130,- per f. 100,- aangekocht voer.

De opbrengsten van de pluimveestapel handhaafden zich op een zelfde niveau. Naast een inkrimping van de hennenstapel was er een lichte verbetering in de rentabiliteit te constateren. Bij nagenoeg gelijke opbrengsten in beide jaren daalden de voederkosten met ca. f. 30,- per ha.

De daling van de opbrengsten van de gewassen is gedeeltelijk toe te schrijven aan verlaging van de toeslag per ha graan met f. 25,- per ha. In hoeverre de daling is veroorzaakt door een toeneming van de in het eigen bedrijf vervoederde hoeveelheden aan rundvee en varkens kon niet worden vastgesteld.

De kosten vertonen in het algemeen een stijging. De arbeidskosten stegen hoofdzakelijk door de stijging van het loon per gewerkt uur.

Het loon van vrouwelijke arbeidskrachten gaf dit jaar een extra stijging te zien, als gevolg van een gedeeltelijke nivellering van de beloning voor mannen en vrouwen.

Tabel 7 geeft een overzicht van het arbeidsinkomen van ondernemer en gezinsleden in de jaren 1961/62 en 1962/63.

Tabel 7

ARBEIDSINKOMEN VAN ONDERNEMER EN GEZINSLEDEN IN GLD. PER BEDRIJF

	Boekjaar		Verschil
	1961/62	1962/63	
Oostelijk zandgebied	8250	8700	+ 450
Zuidelijk zandgebied	7650	8150	+ 500
Gewogen gemiddelde	8050	8500	+ 450

De arbeidskosten voor ondernemer en gezinsleden stegen in de beide gebieden met respectievelijk ca. f. 1200,- en f. 550,- per bedrijf. Vooral in het Oostelijk zandgebied met in verhouding tot het Zuidelijk zandgebied meer arbeid van gezinsleden, blijkt de stijging van het arbeidsinkomen onvoldoende te zijn geweest om de gestegen arbeidskosten van ondernemer en gezinsleden te compenseren. Overigens geldt voor beide gebieden een ongeveer gelijke stijging van het totale arbeidsinkomen van ondernemer en gezinsleden.

Daar de gemiddelde prijsstijging van veevoeder ca. 10% bedroeg, is de toeneming van de kosten van rundveevoeder boven dit percentage grotendeels te verklaren uit de uitbreiding van de rundveestapel.

De stijging van de voederkosten voor varkens wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een uitbreiding van de varkensstapel.

Opmerkelijk is dat de stijging van de gestrooide hoeveelheden kunstmest op de gemengde bedrijven ca. 14% bedroeg; (op de weidebedrijven ca. 30%).

De spreiding van het arbeidsinkomen van de ondernemer is eveneens in bijlage III opgenomen. Evenals voor de weidebedrijven zijn in onderstaande tabel de bedrijven in twee groepen ingedeeld. De voor 1962/63 aangegeven percentages zijn gebaseerd op het verschil tussen het gemiddelde arbeidsinkomen in 1962/63 en het gemiddelde arbeidsinkomen in 1961/62.

Tabel 8

PROCENTUELE VERDELING VAN DE BEDRIJVEN NAAR HET ARBEIDSINKOMEN VAN DE ONDERNEMER

Boekjaar	I. met inbegrip van beloning voor overuren		II. zonder beloning voor overuren	
	minder dan f. 8000,-	meer dan f. 8000,-	minder dan f. 8000,-	meer dan f. 8000,-
1959/60	77%	23%	91%	9%
1960/61	56%	44%	66%	34%
1961/62	84%	16%	94%	6%
1962/63	85%	15%	95%	5%

Ruim 75% van de ondernemers had in deze jaren een arbeidsinkomen - met inbegrip van beloning voor overuren - van minder dan f. 8000,- per jaar. Zonder beloning voor overuren had ruim 85% van de ondernemers

een arbeidsinkomen van minder dan f. 8000,- per jaar.

§ 3 Akkerbouwbedrijven

Het gemiddelde arbeidsinkomen van de ondernemers op de akkerbouwbedrijven is in onderstaande tabel vermeld.

Het boekjaar loopt van 1 maart t/m 28 februari.

Tabel 9

GEMIDDELD ARBEIDSINKOMEN VAN DE ONDERNEMER IN GLD. PER BEDRIJF (Nacalculaties volgens de bedrijfsboekhoudingen)

Boekjaar	Oogst	Noordelijke bouwstreek (ca. 40 ha)	Oldambt (ca. 46 ha)	Zuidwestelijk kleigebied (ca. 35 ha)	Veenkoloniën (ca. 20,50 ha)
1957/58	1957	6700	1000	10000	9750
1958/59	1958	1700	./.. 3850	18750	8250
1959/60	1959	14950	20300	18700	12150
1960/61	1960	7500	6750	11650	10950
1961/62	1961	3800	1000	13600	8600
1962/63	1962	9950	12850	23800	11500

./.. = negatief

De gegevens over de jaren 1957/58 t/m 1961/62 zijn ontleend aan het L.E.I.-verslag No. 9.

De resultaten van oogst 1962 zijn aanmerkelijk beter dan van oogst 1961. Zoals uit bijlage II-B blijkt kan deze stijging voor de kleigebieden hoofdzakelijk worden toegeschreven aan de hogere geldopbrengsten. Bovendien daalden in de Veenkoloniën de kosten per ha.

De hogere geldopbrengsten zijn zowel door hogere kg-opbrengsten als door hogere prijzen veroorzaakt.

Opmerkelijk is de daling van de arbeidskosten. De stijging van de kosten per gewerkt uur met ca. 9% is door deze daling van de arbeidskosten meer dan gecompenseerd. Dit geldt in het bijzonder voor het Zuidwestelijk kleigebied en de Veenkoloniën.

Ook op de akkerbouwbedrijven nam de gestrooide hoeveelheid meststoffen toe (ca. 8%).

Uit tabel 9 blijkt dat de schommelingen in het arbeidsinkomen op de akkerbouwbedrijven van jaar tot jaar vrij groot zijn.

De spreiding van het arbeidsinkomen van de ondernemer per jaar is van bedrijf tot bedrijf eveneens aanzienlijk. In bijlage III is een overzicht gegeven van deze spreiding op de akkerbouwbedrijven in de jaren 1959/60 t/m 1961/62.

Een verdeling van het aantal bedrijven op basis van het arbeidsinkomen der ondernemers (meer of minder dan f. 8000,- per jaar) is in de volgende tabel opgenomen.

Tabel 10

PROCENTUELE VERDELING VAN DE BEDRIJVEN NAAR HET ARBEIDSINKOMEN
VAN DE ONDERNEMER

Boekjaar	Noordelijke kleigebieden		Zuidwestelijk kleigebied		Veenkoloniën	
	minder dan f. 8000,-	meer dan f. 8000,-	minder dan f. 8000,-	meer dan f. 8000,-	minder dan f. 8000,-	meer dan f.8000,-
1959/60	17%	83%	11%	89%	22%	78%
1960/61	55%	45%	28%	72%	22%	78%
1961/62	82%	18%	19%	81%	44%	56%
1962/63	38%	62%	6%	94%	26%	74%

De percentages voor 1962/63 zijn geschat op grond van het verschil tussen het gemiddelde arbeidsinkomen in 1962/63 en het gemiddelde arbeidsinkomen in 1961/62.

VERGELIJKING UITKOMSTEN BEDRIJVEN VAN DE TOTALE GROEP EN
VAN DE STEEKPROEFGROEP IN GLD. PER HA

(nacalculatie 1961/62 volgens de bedrijfsboekhoudingen)

	Totale groep			Steekproefgroep		
	opbreng- sten	kosten	netto- overshot	opbreng- sten	kosten	netto- overshot
<u>Weidebedrijven</u>						
Kleiweidegebied	2190	2006	184	2078	1880	198
Veenweidegebied	1898	1846	52	1838	1776	62
Overgangsgebied	2392	2465	∕ 73	2308	2377	∕ 69
Consumptiemelkgebied	2650	2737	∕ 87	2743	2767	∕ 24
Friese Wouden	2172	2223	∕ 51	2219	2231	∕ 12
<u>Gemengde bedrijven</u>						
Oostelijk zandgebied	3006	3226	∕ 220	3099	3349	∕ 250
Zuidelijk zandgebied	3129	3284	∕ 155	3168	3304	∕ 136
<u>Akkerbouwbedrijven</u>						
Noordelijke bouw- streek	1639	1658	∕ 19	1618	1620	∕ 2
Oldambt	1405	1470	∕ 65	1445	1486	∕ 41
Zuidwestelijk klei- gebied	1983	1733	250	1921	1678	243
Veenkoloniën	1835	1747	88	1827	1710	117

∕ = negatief (verlies)

FINANCIËLE RESULTATEN OP WEIDEBEDRIJVEN EN GEMENGDE BEDRIJVEN OP ZANDGROND
(nacalculaties volgens de bedrijfsboekhoudingen)

	Weidebedrijven			Gemengde bedrijven op zandgrond		
	1961/62	1962/63	verschil	1961/62	1962/63	verschil
A. Opbrengsten per ha	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.
Melk	1545	1597	+ 52	969	1128	+ 159
Omzet en aanwas rundvee	417	343	- 74	435	397	- 38
Varkens	193	182	- 11	914	1086	+ 172
Pluimvee				477	474	- 3
Marktbaar gewassen				227	191	- 36
Overige opbrengsten	72	67	- 5	29	25	- 4
Totaal opbrengsten	2227	2189	- 38	3051	3301	+ 250
B. Kosten per ha						
Arbeid: ondernemer en gezinsleden	647	688	+ 41	917	1007	+ 90
betaalde arbeid	101	88	- 13	22	12	- 10
Veevoeder: rundvee	538	644	+106	336	393	+ 57
varkens	180	167	- 13	675	835	+ 160
pluimvee				461	432	- 29
Meststoffen	110	144	+ 34	166	190	+ 24
Grond en gebouwen	208	208		175	175	
Werktuigkosten	149	152	+ 3	137	134	- 3
Overige kosten	278	280	+ 2	358	366	+ 8
Totaal kosten	2211	2371	+160	3247	3544	+ 297
Netto-overschot per ha	16	∕ 182	-198	∕ 196	∕ 243	- 47
Arbeidsinkomen van het gezin per bedrijf	11850	8850	-3000	8050	8500	+ 450
Arbeidsinkomen v/d ondernemer per bedrijf:						
met overuren	8400	5150	-3250	4900	4700	- 200
zonder overuren	6900	3450	-3450	4100	3850	- 250

∕ = negatief.

FINANCIELE RESULTATEN OP AKKERBOUWBEDRIJVEN
(nacalculaties volgens de bedrijfsboekhoudingen)

	Noordelijke klei- gebieden			Zuidwestelijk kleigebied			Veenkoloniën		
	1961 /62	1962 /63	ver- schil	1961 /62	1962 /63	ver- schil	1961 /62	1962 /63	ver- schil
A. Opbrengsten per ha	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.
Marktbare gewassen	1329	1548	+ 219	1710	2006	+ 296	1584	1704	+ 120
Rundveehouderij	201	200	- 1	207	177	- 30	223	192	- 31
Ov. opbrengsten	16	17	+ 1	66	70	+ 4	28	30	+ 2
Totaal opbrengsten	1546	1765	+ 219	1983	2253	+ 270	1835	1926	+ 91
B. Kosten per ha									
Arbeidskosten	547	520	- 27	570	509	- 61	664	571	- 93
Werk door derden	192	218	+ 26	201	207	+ 6	177	186	+ 9
Werktuigkosten	131	129	- 2	130	131	+ 1	114	110	- 4
Trekkerkosten	76	75	- 1	110	108	- 2	76	75	- 1
Zaaizaad/pootgoed	100	101	+ 1	122	125	+ 3	150	155	+ 5
Meststoffen	130	140	+ 10	150	164	+ 14	205	215	+ 10
Veevoeder	38	48	+ 10	56	60	+ 4	51	55	+ 4
Grond en gebouwen	227	227		245	245		183	183	
Overige kosten	142	152	+ 10	149	160	+ 11	127	135	+ 8
Totaal kosten	1583	1610	+ 27	1733	1709	- 24	1747	1685	- 62
Netto-overschot per ha	37	155	+ 192	250	544	+ 294	88	241	+ 153
Arb.inkomen v/d on- dernemer per bedrijf:									
met overuren	-	-		-	-		8600	-	
zonder overuren	2700	11100	+8400	13600	23800	+10200	8200	11500	+3300

3/ = negatief

PROCENTUELE VERDELING VAN DE BEDRIJVEN NAAR HET Bijlage III
ARBEIDSINKOMEN VAN DE ONDERNEMER

I. Weidebedrijven.

Arbeidsinkomen	Met inbegrip van beloning voor overuren			Zonder beloning voor overuren		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961
	/60	/61	/62	/60	/61	/62
Negatief	1	0	1	1	1	3
0 - 1999	1	1	2	4	1	6
2000 - 3999	3	2	7	3	4	11
4000 - 5999	11	4	14	14	14	21
6000 - 7999	14	16	21	18	21	23
8000 - 9999	15	23	22	17	19	13
10000 - 11999	18	18	14	14	17	10
12000 - 13999	14	16	8	12	9	6
14000 - 15999	11	6	5	7	6	3
16000 - 17999	5	7	4	5	5	2
Meer dan 18000	7	7	2	5	3	2
	100	100	100	100	100	100

II. Gemengde bedrijven op zandgrond.

Negatief	3	1	5	5	1	7
0 - 1999	8	1	8	9	3	9
2000 - 3999	19	8	20	28	12	34
4000 - 5999	28	16	26	25	22	28
6000 - 7999	19	30	25	24	28	16
8000 - 9999	19	23	12	6	19	5
10000 - 11999	3	11	2	3	11	1
12000 - 13999	1	7	2	-	3	-
Meer dan 14000	-	3	-	-	1	-
	100	100	100	100	100	100

III. Akkerbouwbedrijven.

Arbeidsinkomen	Noordelijke bouw- streek + Oldambt			Zuidwest. klei- gebied			Veenkoloniën		
	1959	1960	1961	1959	1960	1961	1959	1960	1961
	/60	/61	/62	/60	/61	/62	/60	/61	/62
Minder dan % 4000	-	6	14	-	2	-	-	-	-
4000 - % 1	1	14	17	1	3	1	-	-	1
0 - 3999	5	13	28	3	6	4	2	1	7
4000 - 7999	11	22	23	7	17	14	20	21	36
8000 - 11999	18	21	11	17	24	22	19	35	34
12000 - 15999	24	10	2	18	11	19	31	33	20
16000 - 19999	6	8	5	12	22	21	20	8	2
20000 - 23999	7	5	-	17	8	9	8	2	-
24000 - 27999	18	-	-	9	6	4	-	-	-
28000 - 31999	8	-	-	4	-	4	-	-	-
32000 - 35999	1	1	-	6	-	-	-	-	-
36000 - 39999	-	-	-	4	1	1	-	-	-
Meer dan 40000	1	-	-	2	-	1	-	-	-
	100	100	100	100	100	100	100	100	100

% = negatief